

volle ~~Wirkung~~ und weite Perspektive eröffnenden
Bemerkungen zu würdigen: ~~und~~ Und unsere Bewunderung für diesen
riesenhaften Geist steigert sich um so mehr, als wir erfassen, dass in solchen
Bemerkungen, in einigen Worten oft, die Grundlagen ganzer Wissenschaften
umgewählt werden, und dass sie nur Ausarbeitung, Verwendung als Leitfaden
bei eingehenden Untersuchungen harren, um ihre grossen Werth für die
Wissenschaft zu entfalten. Gegenüber der überlegenen Weise ~~der~~ ^{Bürgerlicher}
Ignoranten berührt es darum so angenehm, überall in den „Marx-Studien“
^{bewundernde} jenes ~~großen~~ Ehrfurcht ~~für~~ vor der Geistesgrösse Marxs zu bemerken, ~~die~~
~~die~~ die zu immer keferem Studium anstachelt. Und wenn ~~diese~~
Autoren auch nicht immer das richtige getroffen haben, so liegt in dieser
Stellungnahme zu den Marx'schen Arbeiten die Garantie, dass ein Gedanken-
austausch über Meinungsverschiedenheiten ^{bestreitbare} das Erfolg, ~~ein~~ ein besseres Ver-
ständnis seiner Lehren, bringen wird. Von diesem Gesichtspunkte aus
möchte ich einige Bemerkungen zu den ^{jeneren} Ausführungen Ulfertsins
machen, ~~wie~~ ^{die} m. E. in ~~Hin~~ mit dem ganzen Geist des Marx'schen
Lehren ~~gegen~~ stehen.

Die wertvollen Ausführungen des Genossen Dr. R. Hilferding in seinem Aufsatz „Böhm-Bawerks Marx-Kritik“ (BDI der Marx-Studien) sind sehr geeignet, in unseren Kreisen besseres Verständnis für die Grundlagen der Marx'schen ökonomischen Lehren und ~~die~~ eine tiefere eingehende Beschäftigung mit ihren Einzelheiten zu fördern. Es war eine Zeit, wo man glaubte, ihre Fehler anzusehen und verbessern zu können und diejenigen verspottete, die an dem veralteten Dogma festhielten; bald zeigte sich aber, dass die Kritiker von dem wirklichen Inhalt ~~der~~ der Marx'schen Lehren ^{kaum} eine oberflächliche Ahnung hatten. Für uns, die wir doch schon ein paar Generationen nach Marx kommen, gilt es noch gar nicht, seine Lehren zu kritisieren und zu verbessern; es gilt nur erst, sie zu erwerben, sie uns zu Eigen zu machen, sie voll ~~und~~ ganz zu verstehen. Es ist nicht schwer - vielmehr rüstiger Fleiss darauf verwendet werden will - die grossen Ergebnisse der Marx'schen ~~theorie~~ Gesellschaftslehre ~~zu~~ soweit zu verstehen, wie es zur Aufklärung der Massen über dem Wesen des Kapitalismus nötig ist. Schwieriger ist es schon, ~~da~~ ihre Grundlage, die Werttheorie in allen Einzelheiten richtig zu erfassen; wenn wir ~~da~~ aber daran gehen, jeden Satz, jeden Ausspruch eingehend zu studieren, so erscheint es kaum möglich, den weiten Flug seiner Gedanken ^{stets} zu folgen, und die vielen, scheinbar nebенäcklichen und los dachgeworfenen, immer jedoch bedenkensvolle ~~Aussichten~~ und weite Perspektive eröffnenden Bemerkungen zu würdigen. Und unsere Bewunderung für diesen riesenhaften Geist steigt sich um so mehr, als wir erfahren, dass in solchen Bemerkungen, in einigen Worten oft, die Grundlagen ganzer Wissenschaften umgewälzt werden, und dass sie nur Ausarbeitung, Verwendung als Leitfaden bei eingehenden Untersuchungen harren, um ihres grossen Werth für die Wissenschaft zu entfallen. Gegenüber der überlegenen Weise ^{bürgerlicher} Ignoranten berührt es darum so angenehm, überall in den „Marx-Studien“ jenes ^{bewundernde} Ehrfurcht vor der Geistesgrösse Marks zu bemerken, ~~die~~ die zu immer keferem Studium anstachelt. Und wenn ~~diese~~ Autoren auch nicht immer das richtige getroffen haben, so liegt in dieser Haltungnahme zu den Marx'schen Arbeiten die Garantie, dass ein Gedanken-austausch über Meinungsverschiedenheiten das Erfolg, ~~da~~ ein besseres Verständnis seiner Lehren, bringen wird. Von diesem Gesichtspunkte aus möchte ich einige Bemerkungen zu den ^{jenigen} Ausführungen Hilferding's machen, ^{die} ~~oder m. E. in~~ ^{Widerspruch} mit dem ganzen Geist des Marx'schen Lehren ~~stehen~~ stehen.

Gecomplieerde arbeid

Als een van de grootste gebreken van Marx' waardewet wordt dikwijls aangevoerd dat arbeidskrachten door tegenstanders op allerlei wijzen uitgewerkt en ~~verdeeld~~ ^{Welvoer behoor} - de reduc tie van gecompliceerde arbeid op eenvoudige, gemiddelde arbeid, Durchschnittsarbeid. Hierdoor wordt, zegt Böhm Lv, aan de ~~mens~~ zelf, van alle kracht beroofd en in een tautologie omgekeerd. Immers, als de waarde bepaald wordt door de arbeidslys, maar de niet-bestante evenredigheid aldus berechtgebracht wordt, door wel een factor te vermengen, die ~~de~~ arbeid op "eenvoudige" reduceert, dan komt het vanzelf uit, en de stels, zegt niets meer. Dat deze redeneering de groots moeilijke onkunde verraat omtrent Marx' opvatting over het waarde scheppend karakter der arbeid heeft. Tref. goed uiteen.

Toch voelt hy zelf nu, als van het bewaar, indenselfde zin als andere ~~de~~ socialisten, dat voelen. Marx zegt alleen, dat 'praktisch' gebeurt. Leuk, maar dat is een leemte. In het waardebegrip moeten toch de elementen bevatten, die veroorloven de wijn, waarop de maatschappij de seductie uitvoert, theoretisch te kennen.

Welferd, vindt deze nu daarin, dat om arbeidskracht voor te breng, die gecompliceerde arbeid kan leveren, eenvoudige arbeid besteed wordt, die daardoor aan de mch. geen waarde kan leveren; deze arbeid komt dan later weer te voorbij in de hogere waarde, die de gecompliceerde arbeid schept, want daarin verschijnt hij als nuttige arbeid voor de maatschappij.

Dese verklaring moet ernstige bewaren uitblotken. Nuttige arbeid is niet perse waardevormende arbeid; en er is geen enkele reden, waarom arbeid, besteed om een zekere hogere gecompliceerde arbeidskracht voor te brengen, in het product van dese laatste weergeeft, en daaraan de hogere waarde geeft. ~~Echter,~~ ~~verbond~~ ~~toemant~~ Dese bestede eenvoudige arbeid maakt de waarde van dese arbeidskracht groter, zeker; maar een afhankelijkheden tussen de waarde van een arbeidskracht, en de waarde van het door dese arbeidskracht in de lydseenheid voortgebrachte product bestaat niet; dese onafhankelijkheden, die het feit van de meerwaarde benoegt, is de ruggegraat van Marx' geheele verklaring van het kapitalisme.

Nu is ~~hier~~ nauwelijks een leemte, on geen geval een gebrek. De uitdrukking van Marx is ~~iets~~ van zelf sprekend in zijn betoog, dat geen andere zin heeft dan deze: men moet niet denken, dat daarom ieders arbeidslys precies gelijkelijk geldt in de waarde. Het is dus een weerlegging van het geen als eerste en domste bewaar ikkens tegen de waardewet verklaard wordt: dat het werk van een onhandig arbeider, dus meer waard is, omdat hy er langer tyd op besteedt. Dat dit niet zo is, wordt eigenlijk alleen in de uits van Marx beweerd.

Welferd, geeft een voorbeeld van waccumulatoren, die er één laait; maar hier is van overgieten van elektr. sprake. Wat wordt echter overgegoten in ons geval? Waarde? Over hoeveel product wordt dese verdeeld, daar toch de

xvals Marke deel III pg ... noemt

Bonne sphère
Onderlig verenigd van sferen
Bijlm Baerle's GeaWaar

Wanneer na een crisis de prosperiteitsperiode weer begint, is er zeer veel ongebruikt kapitaal vorhanden. En wel omdat de kapitaalvernietiging". Waarin bestond de kapitaalvernietiging in de krisis? Het is grootendeels fictief kapitaal, gehapitaliseerde winst. Er zijn 1^e productie instrumenten van reële waarde. In het prodproces leveren ze een reële winst, als regel boven de rente voet. Voor de eigenaar betekent er een nominaal kapitaal = gekap. winst; dit blijft, als hy verhoogt, of de aandelen verhandeld worden: koersen, bepaald door dividend. Houdt prod. op of zaakt zooodat dividend 0, of weinig wordt, dan worden al deze waardepapieren ontwaardigd. Dit is een reële kapitaalvernietiging. Machines niet vernietigd, tensy geheel uitgeset en roesten. Morele slyfage ^{vaak} (vaak) in dezelfde tijd plaatsvinden. Kapitaalvernietiging is dus grootendeels vernietiging van fictief kapitaal, slechts voor klein deel waarde, verlies van reële prod middelen (Oorpr. besitter heeft prod.m. verkocht voor geld, gaf papieren (nu later ontwaardigd), kreeg geld, dat in nieuwe prod.m. is aangelegd; dus bestaande of steeds geprod. geld aldus in prod.m. omgeset, en eigenaars ontvangen papieren, die steeds hoger fictieve waarden hebben, dan de reële prod.m. inst.). Een tweede kapitaalvernietiging is warenkapitaal, onverkoopbaar, bederft of wordt reëel vernietigd.

Gedurende de crisistijd gaat deel der prod. voort; levert winsten; deze echter vastgehouden, geldschak, niet in productie (staats effecten meest). Deel van oude kapitaal bewaard: In bankeen sterke geldopzameling. Begint de opleving, dan wordt geleidelijk al dit vrye kapitaal weer in de productie gestoken.

Het Kapitaal. Titel is uiteraard van het tegenwoordig socialisme in tegenstelling met het utopische. Hoofdwerk is niet een verhandeling over socialist. maatschappij maar een onderzoek van het Kapitalisme

I. De waar. 1) De 2 factoren

1. De ryandom der maatschappij is niet opeld; is ook niet alles, wat er is, maar is al het bezit, dat dient om te kunnen bestaan, te leven.
2. Wat waren zijn, weten wij uit ervaren - dingen, die voorwerp van koops en verkoop zijn, die wij verkrijgen door ze te koopen. (Eigen product voor eigen verbruik niet)
3. Van de geheele massa is een enkele waar (bv. dit boek, dat brood) een element dw.z. enkel deel, waarvan vele gebuwoortige % geheel maken (steen is element van muur, huis element van stad, blad element van boek); niet volkomen gelijk mauer als gebuwoortig beschouwd.
4. Analyse van de waar. Analyse = ontleden. Hier van het begrip. Oproeken van alle eigenschappen; dan kennen wij heel ding geheel. Dese eigenschappen, die aan 't ding tot eenheid zijn, ieder apart nemen: vandaar naam ontleden. Kennen wij zo de eigenschappen van de afsonderlyke waar, dan beter later 't geheel begrijpen.
5. In de eerste plaats. Nu 1½ pagina eene eigenschap: ~~de~~ menschelyke behoeft bereidigen
6. De aard deser behoeft. Wij twisten niet, ~~de~~ wat goede en slechte behoeft zijn. Ook ingebedde behoeft is voorzaak, dat als verhoocht of verhocht wordt
7. ~~Waar~~ Op verschillende wijzen nuttig. Bv graan: om te eten, om te zaaien, om hier te bereiden, om zetmael te maken.
8. De inhoud der geschiedenis (geschiedliche That). De geheele inhoud der geschiedenis is het leren kennen der stoffen en eigenschaps. Dit alleen het onderscheid tussen barbaarsch. heil en nu. ^{dit is begeleidt} Angewijzigd proces door verstrekkende gevolgen. Leerer kenna van de eigensch. va waterdamp: stoommachine: Franse revolutie; negentiendaagse oorlog: grotindustrie: socialisme —
9. Het warenlichaam zelf is gebruikslichaam, omdat daarin nuttigheid steekt.

Bijzondere opm: 1. onafhankelyk van de moede: water

2. in een waar bepaalde hoeveelheden, bepaalde nuttigheid

3. warenkennis. (Niet economie)

4. steeds in consumptie tot feit, werkelijkheid

10. Welke oor zijn maatschappelyke vorm Zy.

Zie 1). In elke maatsch. bestaat stoff. ryandom uit gebruikslichamen (welten ~~maatsch.~~)

In kapitel. " " " " " waren

Waren zijn dus een bijzonder soort van gebruikslichamen; bijzonderheden is iets, eigen aan het kapitalisme.

Onderscheid: alleen mogelijk voor socialist, die kunnen natuurlyke en kapitalist. eigensch. onderscheiden kan maken, omdat hy kapitalist als absoluut begrijpt. Dat kunnen burgereconomist niet

11. Dit bijzondere is: waren zijn stoff. dragers van zuiverwaarde

Bla 3. De ruilwaarde verschijnt → Steeds zien naar de praktijk: het ruilen (d.i. ons gewone koopen en verkopen o.a.). Daarbij de eerste waar tegen de 2^e waar geruimd: hier ~~heeft de ruilwaarde~~ is een bepaalde verhouding waarin de ruilwaarde voor den dag komt. ~~De ruilwaarde~~

De ruilwaarde schijnt iets toevalligs. [Is dat ook bij onontvankelijke warenhandel bv. by de wilden]; iets relatiefs." Kan iets, dat alleen voor den dag komt, als het tegenover iets anders staat, toch eigen aan het ding zijn?

Zeker. ~~De ruilwaarde~~ Bv. zwaarte: onderniel, dat onse hand daarvoor gevoelloos was; dan zou zwaarte alleen blijven, als twee dingen tegen elkaar gewogen werden. Toch had eeder ding een eigen zwaarte. Zoo is het ook hier.

X Elke waar tegen alle andere teruilen in bepaalde hoeveelheid. Dese hoeveelheden kunnen dus allen iets gelijks uit. Er zit in dese waren dus een zeker iets, waarvan de ruilwaarde de verschyns vorm is.

Dit is dus de redeneering:

~~In~~ De ruilwaarde komt voor den dag, dat in de geruimde waren iets gelijks zit. Gelijke ruilwaarden worden tegen elkaar geruimd. Wat is dat bestanddeel, waarvan elke ruil een gelijk tegen gelijk voorstelt?

Wij nemen de praktijk van den ruil. De levensbehoeften worden door de voortbrengers gemaakt; eeder komt met zijn product op de markt - en zij ruilen hun waren. Elke waar komt van de voortbrenger, naar de gebruiker.

Zy moet dus nuttig, gebruiksvoorwerp zijn. De twee grote momenten van de waar zijn: de arbeid van de voortbrenger - ^{de nuttigheid voor} het verbruiken worden verbruiker.

Daartussen ~~staat~~ de ruil, waarin zij aan elkaar gemeten worden. Waar komt die maat vandaan? Niet een van beide.

Uit oogpunt van nuttigheid beschouwd, zijn ze allen verschillend. De nuttigheid van een schoen en een brood is niet te vergelijken. Schoenen voor de schoenmaker, brood voor den bakker vangen niet, omgekeerd wel. Uit dit oogpunt van nuttigheid beschouwd, winnen beide partijen by den ruil. Zoudt men dus, wat dat gelijke is, in welk opzicht beiden precies gelijk blijven en geen van beide winnen; dan ~~moet~~ moet men niet hierbij weken, maar in de andere eigenschap van de waar, product van arbeil te zijn.

pa, 5. Beziens wij nu nog eens alle waren. Wij zien nu af van hun onderscheidenheid. Dat dit brood is, dat linnen, maakt dat ~~een~~ persoon A deze waar, persoon B die waar meeneemt; maar wie kan ons niet scheiden; ~~te~~ worden geruimd, en nu zijn ze voor ons niet dan hooppen van eenzelfde iets in groter of kleiner hoeveelheid. Over lig 50, daar 10, quindi 100 d.w.z. dit is de ruilverhouding; dit is dus de hoeveelheid van dat iets, dat in elkeit. Nu is ook niet ~~een~~ meer product van bakker, het andere van wever; het is